

Doelen van de Andalusië reis.

Inleiding:

Namens de begeleiders van de Andalusië reis is mij gevraagd de doelen van de reis op papier te zetten. De Andalusië reis heeft een grote relevantie voor onze leerlingen, het sluit goed aan bij een groot aantal vakken, dat op school wordt aangeboden. Tijdens deze reis komt niet alleen de unieke geschiedenis van Andalusië in Spanjeⁱ in al haar facetten uitgebreid en diepgaand aan bod maar het raakt ook de huidige tijd waarin de westerse cultuur, Europa en het christendom opnieuw geconfronteerd worden met de islam. Opnieuw moet er gezocht worden naar een *modus Vivendi*, ter plaatse wordt verhaald hoe de drie wereldgodsdiensten eeuwenlang naast elkaar bestaan hebben en hoe de onderlinge verhoudingen waren. Voor leerlingen met het vak Spaans in het pakket is het een uitgelezen kans om met de taal literatuur en cultuur in aanraking te komen. De historische bouwwerken worden door de begeleiders ter plaatse in hun kunsthistorische, antropologische en religieuze context geplaatst, ook in de tijd en functie. Naast het object is ook het subject; het verhaal erom heen belangrijk. Dit sluit aan bij vakken als (kunst)geschiedenis, maatschappijleer, CKV en levensbeschouwing. Daarnaast is er aandacht voor de fysische en sociale geografie van Spanje wat een relatie heeft met de vakken aardrijkskunde en economie.

Namens de Andalusië reisbegeleiders, Nanja Buijs

Thema van de reis.

Het algemene thema van deze bijzondere reis is de opkomst van de islam op het Iberisch schiereiland, het hoogtepunt daarvan en de neergang die twee eeuwen in beslag nam, een periode waarin het christendom middels de katholieke vorstenhuizen weer de dominante positie opeisten en innamen en die het begin markeert van opnieuw een periode van grote bloei. De betekenis die dit voor Europa, Spanje en Andalusië in het bijzonder heeft gehad, is de rode draad van deze reis. Op locatie wordt het verhaal verteld.

Hoofdoelen:

De leerlingen laten kennismaken met de Spaanse taal, cultuur, (architectuur / literatuur), en (kunst)geschiedenis.

De leerlingen kennen het belang van de Moorse (Islamitische) periode en haar culturele erfenis voor Spanje én Europa.

De leerlingen maken kennis met de verhouding tussen de drie wereldgodsdiensten in de Moorse periode en tijdens de reconquista.

De leerlingen beleven de bijzondere architectuur van Andalusië in de Moorse driehoek. (Sevilla, Granada en Cordoba)

De leerlingen leren zich in een groep op een verantwoordelijke, sociale en respectvolle wijze naar elkaar, hun begeleiders en medereizigers in het algemeen te gedragen.

De leerlingen leren dat zij een deel van hun vrije tijd op een leuke, leerzame en culturele manier kunnen invullen. (Het leggen van een basis voor latere belangstelling).

De leerlingen maken kennis met het landschap, de natuur en bodemgebruik ("toen en nu") in Zuid Spanje.

Nevendoelen:

Ik kies ervoor om de doelen per stad uit te werken, omdat in iedere stad de nadruk op een ander facet van het geheel wordt gelegd.

Sevilla:

Kennis en inzicht in de architectuur die nog sterk geënt is op de Moorse/islamitische bouwkunst, ook na de verovering door de Christenen; het paleis van de Christelijke koning Pedro I in mudejarstijl, gedecoreerd met teksten uit de koran.

De eens grootste Kathedraal ter wereld van Sevilla, gebouwd op de oude moskee, met het graf van Columbus en het grootste gouden altaar (Inca goud!) ter wereld.

Uitleg over de ontdekkingsreizen die georganiseerd werden en startten vanuit Sevilla, en het gebouw van de archieven van Amerika .

Uitleg over de koloniale producten die Spanje veel economische voorspoed brachten.

Uitleg over de voormalige tabaksfabriek, decor/inspiratiebron voor Prosper Mérimé, en Bizet componist van de opera Carmen.

Uitleg over de positie van de Sefardische joden n.a.v. bezoek van de joodse wijk.

Uitleg ter plaatse over gotiek, renaissance enz.

Plaza d' Espagna. Het was de locatie van de "Wereldtentoonstelling" van de voormalige Spaanse koloniën. En het omringende stadspark, met flora uit deze landen met uitleg over de betekenis ervan.

De sterke beleving van het katholieke geloof, de Christelijke devotie tijdens de Semana Santa en El Rocio (processie), de broederschappen.

Granada:

Tijdens de stadswandelingen uitleg over het leven en de geschiedenis in de Moorse periode, in de grootste Arabische stad in Europa, het Albaicin. Bezoek aan de souk en caravanceraï. De buurt rond de kathedraal met de graven van Spaanse vorsten, o.a. Isabella van Aragon. Ook lopen we even binnen in een door Isabella gesticht ziekenhuis en een verstild kerkje waar nonnen onophoudelijk zachtjes gebeden prevelen.

Uitleg over de reconquista.

Uitleg tijdens bezoek aan het Alhambra, de Moorse paleizen, "een gebed in steen", uitleg over de unieke architectuur, de symboliek van het gebouw, de Islamitische kunstuitingen, de wiskundige principes die eraan ten grondslag liggen en de Joodse en Christelijke elementen in het paleis en de betekenis van het steeds terugkerend element "water", zowel in het paleis als in de tuinen van het Generalife.

De inspiratie die kunstenaars als Esscher en Llorca hier opdeden.

Uitleg renaissance: Paleis van Karel de V.

Uitleg tijdens bezoek aan Sacromonte, een heuvel met ontelbare grotwoningen die deels bewoond worden door Asielzoekers.

Uitleg over de dichter Llorca.

Cordoba:

Gedurende enkele eeuwen het voorbeeld van een geslaagde multiculturele samenleving.

Convencia, het vreedzaam samenleven tolerantie!, werd de norm onder Abdel Rahman I.

Uitleg over de geschiedenis en het lot van de Sefardische joden in Spanje, de pogroms o.a. in 1391, en de uiteindelijke verdrijving naar o.a. Istanboel, Marakesh / Fez, Antwerpen en Amsterdam in 1492.

Filosofie, geneeskunst, wetenschappen, kennis van de oudheid. Averroes en Maimonides worden gezien als inspiratiebron van de denkers van de verlichting. De erfenis van de

Grieken werd hier bewaard en verspreid over Europa, daardoor was Cordoba de kraamkamer van de renaissance.

Rond 1000, burgeroorlog onder moslims, 2 redenen, achterstelling berbers t.o.v. Arabieren, dit wordt door eerst genoemden nog steeds zo ervaren, de andere reden was een godsdienstig dispuut; is de koran het letterlijke woord van Allah (door hem gezonden) of de creatie van mensen zoals de vrijzinnige Ommayaden dachten. Strijd tussen fundamentalisme en rede, hoe actueel!

De Mesquita kathedraal. Op drie na grootste moskee ter wereld waarin in het midden een Kathedraal is gebouwd. We laten leerlingen de ruimte beleven, geven uitleg over functie, stijlen, het ontstaan en symboliek.

Het antropologisch verhaal over de stier, de minotaurus, het stierengevecht, de man /vrouw verhouding in Spanje, de Mariaverering.

Cervantes: Uitleg bij de herberg die figureert in de roman van Cervantes, Don Quijote, Plaza del Potro.

Onderweg:

Op weg naar de steden maken we gebruik om te vertellen over het klimaat, bodem gebruik, olijfgaarden, brengen we een bezoek aan de oudste olijfoliefabriek waar op ecologisch verantwoorde wijze olijfolie wordt geproduceerd.

Tijdens wandeling door het karstgebergte el Torcal, uitleg over de geologische geschiedenis, en zien de leerlingen de gevolgen van wind/watererosie.

Bezoeken we de bakermat van het stierengevecht Rhonda

Na alle inspanning, ontspanning aan het strand van Torremolinos om gezamenlijk alle indrukken te verwerken, na te praten en de week met een spetterend feest af te sluiten.

ⁱ Andalusië stond gedurende 800 jaar onder islamitisch bestuur.